

ՄԻՈՆ

ԽԱ.

ՏԱՐԻ-ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ ԵՐՈՒՍԱԼԱՄԻ ՀԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

«مِون» مجلة زمنية شريعه، دينية، ادبية، ثقافية.

"SION" ARMENIAN MONTHLY OF RELIGION, LITERATURE, PHILOLOGY.

1967

Յուն.-Փետր.

Թիւ 1 -

ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԶՈՐ ԺՆՆԴԵԱՆ ՊԱՏԳԱՄԸ

Բ Ե Թ Ղ Ե Հ Է Մ Ի Ս Ո Ւ Ր Բ Ա Յ Ր Է Ն

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ ՀԱՅՈՑ ՈՐ Ի ՅՈՐԴԱՆԱՆ ԵՒ Ի ՍՓԻՒՌՍ ԱՇԽԱՐՀԻ

Կը խօսիմ ձեզի աշխարհի ամենամուխրական սրբավայրէն, Բեքդեհէմի մեր Տիրոջ Ծննդեան Այրէն, փոխանցելու քաղցր աւետիսը այս գիշերուան՝ որ երկուհազար տարիներ առաջ, աշխարհի տրուեցաւ հովիւներու և հրեշտակներու բերնով, Ծննդեան բոցավառ աստղին ներքեւ:

Յիսուսի ծնունդը տաւ մը ըլլալէ աւելի, քերթուած մըն է, գոյտը ու անշամանդալ, նման ծագող արշալոյսին, որ պէտք չունի ականջը շանքող, միտքը բարուրող եւ երեսակայութիւնը կրակոյ բառերու. անիկա անսփող նշմարտութիւնն է, մերկ մանուկի մը կերպարանքով պառկած Մատթիոյ խորը:

Այս գիշեր նորէն կը բացուի երկնքին արգանդը, ծնելու համար կեանքին Բանը, ներմակ ծաղիկի մը նման աշխարհի մութերուն բացուած, եւ զուարթ երգի մը պէս, օրերու շրթունքին, որոնք այս ծնունդէն կ'առնեն իրենց իմաստը:

Մանուկ մըն է այս գիշերուան ծնող Աստուածը, որ կը քնանայ յարդին վրայ մտորին, քայց որ պիտի նստի գահուն, շինուած գերութեան ծանրութեան ներքեւ կ'ող սիրտերէ եւ իմաս-

տուրքեան ծառա հոգիներէ: Որ պիտի առնէ ուժն ու իմաստութիւնը հնութեան կարծեցեալ աստուածներէն եւ պիտի տայ զայն հովիւին ու ձկնորսին: Պիտի ազատէ զանոնք օրերու գերութենէն, պիտի նետէ իր հոգիին հունտը սիրտերու խորը, հոն բուսցրնելու համար արքայութեան կարմիր ու ներմակ ծաղիկներ, նման մարդոց վերքերուն:

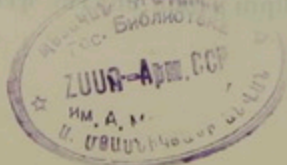
Առանց մանկութեան, այսինքն անմեղութեան, կարելի չէ աստղատրել ցեղի կայսրութիւնը եղող այս աշխարհը: Ծնունդները վերէն իջնող երազներ են, որոնք իրենց ծիրանի գօտին կը կամարեն մարդոց անդռինն ու ցաւին վերել: Առանց այդ շնորհներուն, օրերն ու տարիները միահեծան սաղաւարտներ են մեր հոգիներուն, մահուան շուփերով խանձարուրուած: Երկնքի խառնուրդ այդ էակները կը շինեն կեանքի վաղը, աղեղներէ դուրս արձակուած նետերու նման:

Հոգին որ կը մարդանայ, հրաշք մըն է միշտ, եւ միակ ուրախութիւնը որ չի խաբեր: Մոռնալ տարիները որ մեզ գերեզմանին կը տանին, վերադաշնալ, մոռնալ մարդկային հպարտութիւնը, իմաստութեան ունայնութիւնը, տգեղութիւնները կեանքին, եւ զգալ ինքզինքը անմեղ ու բարի, նման խանձարուր փակող մանկան, մեծագոյն հեշտանքն է բոլոր անոնց՝ որոնց հոգին սկսեալ է սեւեալ տարիներու մուրէն, եւ որոնց շրթները անկարող են այլեւս երկնքի բոցէն կիզուելու, պատմելու համար փայլը խորհուրդը վաղուան: Այս իրողութեան է որ կ'ակնարկէ Հին Ուխտի մեծ տեսանողը, երբ կը նախաձայնէ. «Եւ մանուկ մատաղ առաջնորդէր զնոսա», ակնարկելով մարդուն սկզբնածագ ուժերու անարուեստակեալ գերազանցութեան, բնկերութեան ասլագայ կարգին մէջ:

Յիսուսի ծնունդը, մարդուն եւ Աստուծոյ երջանիկ հանդիպման, այսինքն կորսուած որդիին եւ Հօրը վերագիւտին տօնն է, ոսկի օղակը երկնքի եւ երկրի: Մանուկը որ կուգար իրեն իբրեւ օրօրոց ընտրելու բովանդակ աշխարհը, մարմնացած սէրն էր, աշխարհը տաքցնող հոգին, որ կը բանար երկնքի սիրտը եւ մարդուն արգանդը, սփանչելի եւ նոր խորհուրդով մը:

Առանց այս վերնաշխարհէն եկած լոյսին ու երազին, մարդը կեանքի այս փուլին մէջ հարկադրաբար պիտի իյնար լուծումներու ամենէն յոռեգոյնին, յուսահատ ու սեւ, եւ պիտի մտնէր շարքին մէջ հաստ եւ մութ իրերուն, լոյսին դէմ անբափանց, որոնք տիեզերական կեանքի ստորին սանդղամատերը կը կազմեն:

Սակայն մարդը երկնքին նայելու եւ բարձրագոյնին ըզձանգով ապրելու ուժն ու հաւատքն ունի, որ իրեն կը բանայ փունքը աստղերէն անդին եղող մեծ անծանօթին, որ կամարներ կը ձեւէ իր հոգիին մէջ, դէպի գերագոյն արդարութեան յղացք, Իսկառակ որ աշխարհի վրայ նիւթը հերքումը կ'ընէ ամէն օր այդ երազին:

Աշխարհի պէտք ունէր այդ հոգիին, այս գիշեր մարմին առնող այդ Սուրբ Հոգիին, որ կրակի պիտի վերածէր մեր կար, պղտոր ու գունատ մեր խորհուրդներուն պարզելու ստեղծումի սուրբ հրաշքը, ընելով մեզ նման մանկան՝ ելած ձեռքէն Աստուծոյ: Հոգին որ չի գար մեզի այս աշխարհի ուժերէն, որ յաւերժական ժայթքն ու բխումն է լոյսի ու սիրոյ, որ մեզի կը բերէ հաւաստիքը որ մարդուն տրուած է այլեւս իր կեանքը այլակերպելու, պայծառակերպելու աստուածայինին մէջ եւ գայն տանելու յաւերժին:

Դուք գաւակներ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ, գիտեմ թէ կը հաւատաք Աստուծոյ Որդիին մարմնով երեւալուն, կը հաւատաք անմեղութեան, սրբութեան եւ արդարութեան հրամանակարգութեան, իրմէ եւ իրմով նուիրագործուած: Այս զգացումները լոյծ, տարտամ ու վերացական յայցքներ չեն եղած քեզի համար, այլ ջիղերով զգալի մարմնացած հեւք մը, սլացք մը հոգիի, իր ըզձանքի թափին մէջ երկնքի դուռները եւ աշխարհի արգելքները խորտակելու չափ:

Ժողովուրդ Հայոց որ ի սփիւռս աշխարհի, իմ եւ իմ սիրելի Միաբանութեան սիրտը դէպի քեզ է որ կը բացուի նորէն, նուիրական այս գիշերով, եւ կեցած Ս. Ծննդեան վեհավայրին մէջ, քեզի կը փոխանցենք աւետիսը, որուն հաւատքը քան դարերէ ի վեր կը լեցնէ ու կը զօրացնէ մեր քրիստոնէական կեանքը: Այդ աւետիսը, զոր օր մը հովիւներն ու հրեշտակները տուին աշխարհին, տակաւին կ'արձագանգէ կարծես այս սրբազան Այրին խորը: Զայն քեզի կը փոխանցեմ նոյնութեամբ, ժողովուրդ Հայոց, առ եւ պահէ, իբրեւ սպեղանի քաղցրութեան եւ պատգամ մխիթարութեան բովանդակ կեանքիդ համար: Շարունակէ հաւատալ յաւերժին, Ծննդեան եւ մարդուն աստուածացումին եւ մայրացուր հոգիդ այս գիշերուան մեծ խորհուրդովը, նման քու պապերուդ՝ որոնք դարեր շարունակ կաւէն ու հողէն վարդեր հանեցին, գեղումի բերելով գիշերները եւ բանալով դուռները երկրնքին, իջեցնելով Աստուծոյ Որդին իրենց սիրտերուն մէջ եւ Մսուրի գաղջ ընտանութեան:

Մեր Տիրոջ Ս. Ծննդեան այս բարեբաաստիկ առիթով, մեր խորին երախտագիտութեան եւ անկեղծ հաւատարմութեան զգացումները մեր սիրելի թագաւորին, Հիւսէյն Առաջինին, եւ իրմով գլխաւորուած Յորդանանի բոլոր վարիչներուն: Տէրը թող միշտ անսասան պահէ Հաշիմական գահը, եւ անոր անգուգական գահակալին շնորհէ անփորձ, խաղաղ եւ արդիւնաշատ տարիներ, իրագործել կարենալու իր երկրին եւ Արար ազնիւ ժողովուրդին ակնկալութիւնները, ամէն: